

Alþingi
Erindi nr. Þ. 1201 741
komudagur 2611 1996

LANDHELGISGÆSLA ÍSLANDS
ICELANDIC COAST GUARD

Nefndadeild Alþingis,
Þórshamri v/ Templarasund
150 Reykjavík.

Tilvísun vor: LHG/014/9.06/HH/sig

Tilvísun yðar:

Dagsetning: 25. janúar 1996.

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um köfun, 148. mál, heildarlög.

Með bréfi samgöngunefndar Alþingis dags. 8. þ.m. var Landhelgisgæslu Íslands falið ofangreint lagafrumvarp til umsagnar.

Efni þess hefur af því tilefni verið yfirfarið af sérfræðingum stofnunarinnar. Tillögur þeirra og athugasemdir fylgja hér með.

Jafnframt skal tekið fram, að ef umrætt frumvarp verður að lögum, telur Landhelgisgæslan nauðsyn á að stofnunin sé höfð með í ráðum við frekari reglusetningu á þessu sviði. Lýsir hún sig hér með reiðubúna til slíks samráðs.

Hafsteinn Hafsteinsson
forstjóri

L.H.G. 19.1. 1996.

Umsögn Landhelgisgæslu Íslands
um frumvarp til laga um köfun, 148. mál, heildarlög.

Eftirfarandi tillögur til breytinga á ofangreindu lagafrumvarpi eru hér með gerðar:

Á 2. gr.:

Í 4. mgr. 2. gr. er skilgreining á því hvað teljist “köfunarbúnaður”. Lagt er til, að til viðbótar núverandi orðalagi komi:

...”og viðheldur lífi.”

Viðbót í þessa veru væri í samræmi við hefðbundna alþjóðlega skilgreiningu.

Á 3. gr.:

2. mgr. 3. gr. orðist svo:

“Sá sem stundar áhugaköfun skal uppfylla skilyrði 2. tölul. þessarar greinar, vera 17 ára eða eldri og hafa gilt áhugakafaraskírteini útgefið af Siglingamálastofnun ríkisins.”

Telja verður fulla ástæðu til að auka eftirlit og aðhald með þeim sem stunda áhugaköfun þar sem tíðust slys, þ.m.t. banaslys, svo og ýmis önnur óhöpp við köfun, hafa á undanförmum árum oftast verið í tilvikum sem tengjast áhugaköfun. Ekki sýnist óeðlilegt að stjórnvöld hafi yfirsýn um málefni áhugaköfunar með það að markmiði að auka öryggi og fyrirbyggja óhöpp. Það verður að telja best gert með því að gera ráð fyrir að áhugaköfun skuli háð leyfi stjórnvalda, þótt ekki verði séð ástæðu til að gera sömu kröfur í sambandi við slíkt leyfi og við leyfisveitingu til atvinnuköfunar. Ekki er talið fjarlægt að álykta að skilyrði um leyfisveitingu fyrir áhugaköfun geti jafnframt stuðlað að því að leiðbeinendur áhugakafara veiti liðsinni sitt við að hvetja nemendur sína til að uppfylla lögmaelt skilyrði.

Á 4. gr.:

Við 1. mgr. 4. gr. bætist nýr málslíður (verði 2. másl.) sem hljóði svo:

“Skírteini eru tvenns konar; atvinnukafaraskírteini og áhugakafaraskírteini.”

Er tillaga þessi í samræmi við tillöguna hér næst að framan, sem beinlínis kallar á slíkt fyrirkomulag.

Fyrri málsliður 2. mgr. 4. gr. falli brott. Síðari málsliður málsgreinarinnar (sem verði fyrri málsliður) breytist og orðist svo:

“Samgönguráðherra setur reglur um skilyrði til viðhalds réttinda skv. kafaraskírteini, svo sem um menntunar-, hæfnis- og heilsufarskröfur eftir því sem við á.”

Nýr málsliður (sem verði síðari málsliður) bætist við 2. mgr. 4. gr. svohljóðandi:

“Hverjum þeim sem fengið hefur útgefið til sín kafaskírteini skv. lögum þessum og reglum byggðum á þeim, skal skylt að skila skírteininu uppfylli hann ekki lengur skilyrði þau sem sett hafa verið til viðhalds réttindunum.”

Hér er gerð tillaga um að kafaraskírteini verði ekki gefin út til tiltekins tíma, heldur verði kafararéttindi veitt ótímabundin líkt og ýmis önnur réttindi. Skírteini teljist því gilt á meðan skírteinishafi uppfyllir skilyrði fyrir handhöfn þess. Það ráðist síðan af reglum sem settar verði um skilyrði til viðhalds réttindunum, hvenær viðkomandi leyfisþegi telst hafa misst réttindi sín, t.d. ef hann uppfyllir ekki lengur heilsufarskröfur, og yrði skírteini hans þá innkallað og ógilt og nafn viðkomandi þar með tekið af fyrirhugaðri skrá samkv. 4. mgr. 4. gr.

Orðliðirnir “atvinnu-” í orðunum “atvinnuréttindi” og “atvinnuskírteina” í 3. og 4. mgr. i.f. 4. gr. falli brott.

Tillaga þessi er til samræmis við þær tillögur sem hér að framan eru gerðar.

Á 7. gr. :

7. gr. orðist svo:

“Slys eða óhöpp sem verða við köfun skal tilkynna þegar í stað til lögreglu í því umdæmi sem slys eða óhapp á sér stað.

Rannsókn á orsökum slíkra slysa eða óhappa skal Rannsóknarlögregla ríkisins annast. Niðurstöðu rannsóknarinnar skal síðan senda Rannsóknarnefnd sjóslýsa.

Nefndin skal fjalla um niðurstöðuna og láta uppi álit sitt og jafnframt birta það í ársskýrslu sinni.”

Telja verður mjög mikilvægt við rannsókn köfunarslysa að halda sem aðskildum þáttum, annars vegar rannsókn staðreynda varðandi slysatburð og hins vegar túlkun á niðurstöðu rannsóknarinnar. Þetta er talið best gert með því að aðili sem alla jafna annast almenna rannsókn slysa og óhappa sjái um rannsókn þessara mála einnig. Þá er talið geta skipt sköpum að rannsókn á þessu sviði sé hafin sem allra skjótast, m.a. til að minnka hættu á að rannsóknargögn tapist eða eyðist. Eitt dæmi um slíka rannsókn er krufning á líki manns, sem látist hefur við köfun. Þannig er talið mjög mikil-

vægt í slíkum tilfellum, að krufning fari fram eins fljótt og nokkur kostur er. Með vísan til þessa er gerð sú tillaga, sem hér að ofan greinir, um að tilkynna beri köfunarslys til hinnar almennu lögreglu og að rannsókn á slysatburðinum sjálfum sé hjá Rannsóknarlögreglu ríkisins. Ef efasemdir eru uppi um möguleika rannsóknarlögreglu til rannsóknar slíkra mála vegna skorts á sérfræðipækkingu, skal minnt á, að samkv. ákvæðum 1. mgr. 70. gr. laga nr. 19/1991 um meðferð opinberra mála, er rannsóknara (rannsóknarlögreglu) heimilað að leita til kunnáttumanna, þegar hann telur þörf sérfræðilegrar aðstoðar við rannsókn.

Í samræmi við ofangreindar ástæður er lagt til, að Rannsóknarnefnd sjóslysa komi ekki nærri rannsókninni sjálfri, heldur skuli hlutverk hennar í slíkum tilvikum vera að meta og túlka niðurstöðu rannsóknar rannsóknarlögreglunnar í hverju tilviki, t.d. með því að draga ályktanir af niðurstöðunni, m.a. um orsakir atburðarins. Mat rannsóknarnefndarinnar yrði síðan notað, t.d. til að huga að forvörnum. Það styður jafnframt tillögu þessa efnis, að efast má um möguleika Rannsóknarnefndar sjóslysa til að annast rannsóknir köfunarslysa vegna þess að nefndin búi ekki yfir þeirri þekkingu og mannafla sem rannsókn köfunarslysa útheimtir.